

Projektas finansuojamas pagal 2007–2013 metų Techninės paramos veiksmų programą

BPD 4.8, 4.9 IR 4.10 PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO IR ŠIŲ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO POVEIKIO LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS SEKTORIUI VERTINIMAS

Vertinimo ataskaitos santrauka lietuvių ir anglų kalbomis

Skiriama Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
pagal 2009 m. birželio 25 d. sutartį Nr. 14P-183

2009 m. gruodžio 15 d.

SANTRAUKA

ES parama žuvininkystės sektoriui 2004–2009 m. buvo teikiama pagal BPD 4 prioriteto „Kaimo plėtra ir žuvininkystė“ priemonės „Veikla, susijusi su žvejybos laivynu“ (4.8 priemonė), „Vandens išteklių apsauga ir plėtra, žuvininkystė, žvejybos uosto įrengimai, žuvų perdirbimas, rinkodara ir žvejyba vidaus vandenyse“ (4.9 priemonė) ir „Kita veikla (susijusi su žuvininkyste)“ (4.10 priemonė). Per BPD įgyvendinimo laikotarpį žuvininkystės sektoriui iš viso buvo skirta daugiau kaip 66,98 mln. Lt ES Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento ir nacionalinio biudžeto lėšų 127 projektams įgyvendinti. Šioje vertinimo ataskaitoje išskirta 12 svarbiausių žuvininkystės sektoriaus problemų, kurių sprendimui buvo nukreipta BPD parama.

4.8 priemonės intervencijomis buvo numatyta spręsti žvejybos pajėgumų ir turimų žvejybos teisių nesuderinamumą, pajamų iš žvejybos nepakankamumą verslo pelningumui užtikrinti, pasenusio Lietuvos žvejybos laivyno modernizavimo poreikį. Šioms problemoms buvo numatyta skirti 39,7 mln. Lt BPD finansavimą. Atsižvelgiant į BPD 4.8 priemonės intervencijos logiką, įgyvendinus BPD pavyko iš dalies įgyvendinti pirmąją šios priemonės uždavinį – subalansuoti žvejybą Baltijos jūroje, pritaikant žvejybos pajėgumus turimoms menkių kvotoms. Žvejybos versle likusiems laivams suteiktos 60 proc. didesnės žvejybos kvotos. Šio uždavinio įgyvendinimas sudarė prielaidas ir trečiojo uždavinio – padidinti likusių žvejybos laivų konkurencingumą ir pelningumą – įgyvendinimui. Sumažinus žvejybos laivyno pajėgumus ir versle likusiems žvejybos laivams suteikus papildomas kvotas, jų pajamos išaugo daugiau nei 2,5 karto. Tačiau išorinės aplinkybės – spartus įgulos darbo užmokesčio ir kuro kainų augimas išlaidų struktūroje – sutrukdė įgyvendinti BPD 4.8 priemonės uždavinį dėl laivų pelningumo augimo. Kiti du BPD 4.8 priemonės uždaviniai, susiję su žvejybos laivų konkurencingumo didinimu ir žuvų laikymo bei žvejų darbo sąlygas laivuose ir navigacijos saugumo gerinimu, nebuvo įgyvendinti, nes pagal BPD 4.8 priemonę nebuvo modernizuotas nė vienas laivas. Laivų modernizavimą remianti veikla potencialiems pareiškėjams buvo nepatraukli dėl paramos sąlygų: pagal ŽOFI reglamente Nr. 2792/1999 nustatytus išlaidų tinkamumo apribojimus laivo pajėgumai negalėjo būti didinami, o prie žvejybos modernizavimo projekto įgyvendinimo pareiškėjai turėjo prisidėti 60 proc. nuosavu indėliu. Tokios paramos sąlygos Lietuvos žvejams neužtikrino modernizavimo projektų atsiperkamumo ir atitikimo nustatytiems ekonominio gyvybingumo kriterijams. Atkreiptinas dėmesys, kad analogiška situacija kartojasi įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programą.

Atsižvelgiant į pasiektus rezultatus, BPD 4.8 priemonė leido iš dalies įgyvendinti Lietuvos Baltijos jūros žvejybos laivyno pertvarkymo 2004–2006 m. strategiją:

Rodiklio pavadinimas	Mato vienetas	Planuoja mi pasiekti rodikliai	Pasiekta įgyvendinus BPD 4.8 priemonę	Pasiekta lyginant su planu, proc.
1	2	3	4	5=4/3*100
Žvejybos laivų, atiduotų į metalo laužą, bendroji talpa	BT	2000	3004	150
Žvejybos laivų, atiduotų į metalo laužą, bendras galingumas	KW	3600	5670	157,5
Žvejybos laivyno sumažėjimas	proc.	10	40	400
Modernizuotų laivų skaičius	vnt.	8	0	0
Sukurtų naujų darbo vietų skaičius	vnt.	15	0	0
Žvejybos kvotų panaudojimo išaugimas	proc.	10	0	0

Remiantis SFMIS duomenimis, įgyvendinus BPD 4.8 priemonę Lietuvai skiriamą žvejybos kvotų panaudojimas išaugo 27 proc., tačiau poveikio rodiklio skaičiavimas turi metodologinių netikslumų, kurie nurodyti šioje vertinimo ataskaitoje. Atsižvelgiant į tai, kad į metalo laužą nurašyti laivai žvejojo menkes, kurių kvotos visiškai buvo išnaudojamos iki priemonės įgyvendinimo, ataskaitoje daroma išvada, kad BPD 4.8 priemonės įgyvendinimas neturėjo tiesioginio poveikio kvotų išnaudojimui.

4.9 priemonės intervencijos buvo orientuotos į daugelio problemų sprendimą, tačiau ribotais finansiniais ištekliais – planuota skirti 18,2 mln. Lt finansavimą. Ši parama turėjo spręsti neišplėtotos žvejybos verslo infrastruktūros, nesusiformavusios rinkos organizavimo infrastruktūros, nestabilių rinkos dalyvių (pardavėjų ir pirkėjų) santykių pirmoje pardavimo grandyje, nepakankamų akvakultūros ūkių finansinių galimybių investuoti į naujas technologijas ir modernizuoti gamybą, nesutvarkytų žuvų migracijos takų ir kitas smulkesnes problemas. Įvertinus šios priemonės įgyvendinimą, konstatuojama, kad BPD 4.9 priemonės lėšomis daugiausia buvo prisidėta prie uždavinių, susijusių su akvakultūrinių ūkių modernizavimu ir akvakultūros produktų asortimento plėtra. Parama modernizacijai pagal BPD 4.9 priemonę pasinaudojo daugiau nei 70 proc. akvakultūros sektoriuje veikiančių įmonių. Įgyvendinus akvakultūros įmonių gamybos bazių, ūkių modernizavimo ir plėtros projektus pastebimas išauginamos bei realizuojamos produkcijos kiekių kitimas. 2008 m. žuvininkystės bendrovėse išauginta ir realizuota 3.008 t prekinių tvenkinių žuvų arba 11,5 proc. daugiau lyginant su 2004 m., per analizuojamą laikotarpį 38,2 proc. padidėjo tvenkiniuose išaugintų gyvų karpių ir kitų prekinių žuvų eksportas, taip pat, remiantis SFMIS duomenimis, dėl paramos 6,8 proc. išaugo naujų žuvų rūšių produkcija bendroje akvakultūros produkcijoje. BPD 4.9 priemonės lėšomis buvo įgyvendintas nacionaliniu mastu svarbus projektas – žuvininkystės produktų aukciono Klaipėdoje statyba ir įrengimas. Šio projekto įgyvendinimas turėjo sudaryti sąlygas dviejų analizuojamos priemonės uždavinių pasiekimui: pagerinti žuvų iškrovimo ir pardavimo sąlygas bei užtikrinti optimalias žuvų kainas. Vertinimo metu atliktos šio projekto atvejo studijos rezultatai rodo, kad vien su šiuo projektu sieti minėti uždaviniai nebuvo relevantiška, nes žuvų kainą lemia jų savikaina (pasiūlos pusė) ir rinka (paklausos pusė). Analizuojant kitų BPD 4.9 priemonės uždavinių įgyvendinimą, konstatuota, kad ši priemonė tik iš dalies įgyvendino uždavinius, susijusius su žuvų perdirbimo įmonių modernizavimu ir jų sanitarinių bei higieninių būklių gerinimu. Vietoj planuotų paremti 9 žuvų perdirbimo įmonių, BPD subsidija pasinaudojo tik viena įmonė – UAB „Norvelita“. Be to, per BPD laikotarpį liko neįgyvendintas 4.9 priemonės uždavinys, susijęs su vidaus vandenyse žvejojančių laivų modernizavimu, nes pagal šią veiklą nebuvo gauta nė vienos paraiškos.

Įvertinant BPD 4.9 priemonės uždavinių įgyvendinimo mastą, ši priemonė didžiausią teigiamą poveikį turėjo akvakultūros sektoriaus konkurencingumo didinimui. Šios priemonės poveikio rodikliui stebėti BPD priede buvo numatytas rodiklis, susijęs su akvakultūros produkcijos padidėjimu. Remiantis SFMIS duomenimis, dėl BPD 4.9 priemonės paramos 2004–2009 m. akvakultūros produkcijos apimtis paramą gavusiose įmonėse išaugo beveik 1413 t. Akvakultūros sektoriaus konkurencingumo didinimas (inovacinių technologijų skatinimas akvakultūros įmonėse, jų produktų asortimento plėtra ir įmonių modernizavimas) yra svarbus Lietuvos žuvininkystės plėtrai, nes šis sektorius kartu su žuvų perdirbimo sektoriumi turi geras plėtros ir eksporto perspektyvas.

Planuojant 4.10 priemonę buvo numatyta švelninti neigiamas socialines-ekonomines žvejybos laivyno pertvarkymo pasekmes ir skatinti kooperaciją tarp žuvininkystės verslo subjektų kuriant bendro intereso priemones. Šioms problemoms spręsti pagal BPD finansinį planą buvo numatyta skirti 1,5 mln. Lt. Pagal šią priemonę buvo galima spręsti ir kitas su žuvininkystės veikla susijusias problemas, pavyzdžiui, stiprinti žvejybos sektoriuje dirbančių žmonių kvalifikaciją, kurti specializuotas mokymosi programas. Be to, mažinant žuvininkystės

sektoriaus restruktūrizavimo socialinį ir ekonominį poveikį galima buvo skatinti alternatyvią žvejybai veiklą (ekoturizmą). Įvertinus BPD 4.10 priemonės rezultatyvumą, ataskaitoje konstatuojama, kad šios priemonės lėšomis daugiausia buvo prisidėta prie pirmojo uždavinio – kompensuoti nuostolius, patirtus dėl priverstinio žvejybos veiklos nutraukimo – įgyvendinimo. Pagal BPD 4.8 priemonę nutraukus 34 laivų veiklą, individualios kompensacijos buvo išmokėtos 71 žvejui (kiekvienam jų skiriant vidutiniškai 16.900 Lt išmoka). Tačiau rengiant BPD buvo planuota paremti 120 žvejų, todėl pasiekimo rodiklio reikšmė įgyvendinta 60 proc. Mažesnę rodiklio reikšmę galima paaiškinti šešėlinio darbo egzistavimo žvejybiniuose laivuose faktu ir ŽOFI paramą reglamentuojančiomis griežtomis taisyklėmis, dėl kurių kompensacijomis sugebėjo pasinaudoti ne visi nurašytuose laivuose dirbę žvejai. Kitų priemonių, galinčių sušvelninti neigiamas socialines – ekonomines pasekmes (pavyzdžiui, žvejų perkvalifikavimo planų įgyvendinimas) pagal BPD 4.10 priemonę nebuvo numatyta. BPD 4.10 priemonė taip pat iš dalies įgyvendino uždavinius, susijusius su žvejų bendradarbiavimo skatinimu ir sąlygų bendrosios rinkos organizavimui sudarymu. Pagal priemonės veiklos sritį „Parama gamintojų organizacijoms“ suteikta parama dviejų gamintojų organizacijų (Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacijai ir Nacionalinės akvakultūros ir žuvų produktų gamintojų asociacijai) kūrimuisi ir jų veiklai pirmuosius trejus metus, taip skatinant šių organizacijų, prisidedančių prie bendros žuvininkystės produktų rinkos organizavimo, veiklą. Siekiant užtikrinti šių asociacijų veiklos tęstinumą, svarbu numatyti jų tolimesnius finansavimo šaltinius ir atstovavimo gebėjimų stiprinimą.

Nors pagal BPD priemonių specifiką darbo vietų kūrimas nebuvo vertintų BPD priemonių intervencijos tikslas, įgyvendinus BPD finansuotus projektus buvo sukurtos 632 darbo vietos. Tiesa, šį rezultatą lėmė tik pagal BPD 4.9 priemonę įgyvendinti projektai, o pagal 4.8 priemonės veiklas darbo vietų skaičius žuvininkystės sektoriuje buvo mažinamas. Todėl įvertinus „pakeitimo efektą“ galima daryti išvadą, kad grynasis BPD žuvininkystės priemonių darbo vietų sukūrimo efektas siekia apie 430.

Teritorinės sanglaudos skatinimas žuvininkystės sektoriaus priemonėms nebuvo aktualus, nes didžioji dalis žuvininkystės sektoriaus veiklos yra sukoncentruota Klaipėdos apskrityje. Todėl visa BPD 4.8 priemonės parama ir 4.10 priemonės veikla, skirta priemonėms, susijusioms su Baltijos jūros žvejybos laivyno pertvarkymu, buvo paskirstyta Klaipėdos apskrityje registruotoms įmonėms ar fiziniams asmenims (žvejams). Šiek tiek tolygiau parama tarp Lietuvos apskričių pasiskirstė įgyvendinant BPD 4.9 priemonę.

BPD priemonių, susijusių su žuvininkyste, įgyvendinimas prisidėjo prie ES aplinkosaugos tikslų siekimo. Baltijos jūros žvejybos pajėgumų sumažinimas turėjo teigiamą efektą menkių mirtingumo rytinėje Baltijos jūros dalyje sumažėjimui. 3–6 metų amžiaus menkių, sugaunamų rytinėje Baltijos jūros dalyje, mirtingumo koeficientas sumažėjo nuo 1,36 2004 m. iki 0,24 2008 m. Šis rodiklis yra geresnis nei nustatytas Baltijos jūros menkių išteklių ir jų žvejybos būdų daugiamečiame plane. Po keleto menkių kvotų mažinimo dešimtmečių, ICES pirmą kartą pasiūlė padidinti menkių žvejybos kvotą rytinėje Baltijos jūros dalyje 2008 m. ir 2009 m. 15 proc. Įgyvendinus pagal BPD 4.9 priemonės veiklos sritį „Akvakultūra“ finansuotus projektus, kurių metu atnaujinta žuvies auginimo, tvenkinių priežiūros ir transportavimo specializuota įranga, užtikrinanti racionalų žuvų, vandens ir kitų gamtos išteklių (elektros energijos), kuro naudojimą, buvo paskatintas tausojantis aplinką žuvų veisimas bei auginimas. Pagal kitą šios priemonės veiklos sritį „Gyvųjų vandens išteklių apsauga ir plėtra“ buvo paremtos kitos gyvųjų vandens išteklių apsaugos bei plėtos priemonės – lašišinių ir kitų vertingų žuvų migracijos kelių bei praėjimo takų statyba ir tvarkymas. Be to, vertintos BPD priemonės netiesiogiai prisidėjo ir prie Kioto protokole nustatytų tikslų klimato kaitos mažinimui.

Apibendrinant atliktą vertinimą, galima konstatuoti, kad įgyvendinant BPD su gana ribotais finansiniais ištekliais buvo bandoma išspręsti itin daug žuvininkystės sektoriaus problemų. Nors per 2004–2009 m. laikotarpį visų problemų nepavyko išspręsti, tačiau buvo sudarytas geras pagrindas tolimesniam Lietuvos žuvininkystės sektoriaus restruktūrizavimui. Tam 2007–2013 m. laikotarpiu iš EŽF ir nacionalinio biudžeto numatyta ir didesnė finansavimo apimtis – daugiau nei 246 mln. Lt. Ataskaitos rekomendacijų dalyje pateikiami konkretūs pasiūlymai, kaip naudojantis naujojo laikotarpio parama žuvininkystės sektoriuje galima būtų užtikrinti BPD paramos rezultatų tęstinumą ar platesnį rezultatų poveikį.

EXECUTIVE SUMMARY

In 2004–2009, EU assistance to the fisheries sector was provided under the measures of SPD Priority 4 Rural and Fisheries Development, namely *Fishing Fleet Related Actions* (Measure 4.8), *Conservation and Development of Aquatic Resources, Fishing Port Facilities, Processing and Marketing and Inland Fishing* (Measure 4.9) and *Other (Fisheries Related) Actions* (Measure 4.10). During the SPD implementation period, the fisheries sector received over LTL 66.98 million from the Financial Instrument for Fisheries Guidance and the state budget for the implementation of 127 projects. This evaluation report identifies the main 12 issues of the fisheries sector whereon the SPD assistance was focused.

Interventions of Measure 4.8 were expected to address the incompatibility of the fishing efforts and the existing fishing rights, the insufficiency of income derived from the fishing activity to ensure business profitability, a need to modernise the obsolete Lithuanian fishing fleet. To this end, LTL 39.7 million of the SPD funds were foreseen to be allocated. The SPD implementation resulted in partial performance of task 1 of this measure – to adjust fishing efforts to the available cod quotas in the Baltic sea. Vessels remaining in the fisheries business were given 60 per cent higher fishing quotas. The fulfilment of this task created preconditions for the fulfilment of task 3 – to increase competitiveness and profitability of the remaining fishing vessels. The reduction in fishing fleet efforts and the granting of additional quotas for the remaining fishing vessels increased their income by more than 2.5 times. However, exogenous factors – the rapid rise in crew wages and fuel prices – prevented from the performance of the task of SPD Measure 4.8 related to the boosting of profitability. The other two tasks of SPD Measure 4.8 – to enhance competitiveness of fishing vessels, improve fish storage and working conditions on board, and increase the navigation safety – were not fulfilled as not a single vessel had been modernised under SPD Measure 4.8. Disinterest of potential applicants in the action supporting the modernisation of vessels was conditioned by the assistance conditions: vessel capacities could not be increased because of the eligibility restrictions laid down by Council Regulation (EC) No 2792/1999, and the of size of the applicant’s contribution to the implementation of the vessel modernisation project amounting to 60 per cent. Such assistance conditions did not ensure Lithuanian fishermen the payback of the modernisation project and the compliance with the economic viability criteria set. It is worth noting that a similar situation is in implementing the Operational Programme of the Lithuanian Fisheries Sector 2007–2013.

Taking into consideration the results achieved, SPD Measure 4.8 allowed partial implementation of the Strategy for the Adjustment of the Baltic Sea Fishing Fleet 2004–2006:

Indicator	Measurement unit	Target indicators	Achieved by the implementation of SPD measure 4.8	Achieved in comparison with the target level
1	2	3	4	5=4/3*100
Gross tonnage of the fishing vessels scrapped	GT	2000	3004	150
Total capacity of the fishing vessels scrapped	KW	3600	5670	157.5
Reduction in the fishing fleet	%	10	40	400
Number of the vessels modernised	item	8	0	0
Number of the jobs created	item	15	0	0

Indicator	Measurement unit	Target indicators	Achieved by the implementation of SPD measure 4.8	Achieved in comparison with the target level
1	2	3	4	5=4/3*100
Increase in the utilisation of fishing quotas	%	10	0	0

According to the monitoring data, the utilisation of the fishing quotas allocated to Lithuania increased by 27 per cent after the implementation of SPD Measure 4.8, however, calculations of the impact have some methodological inaccuracies identified by this evaluation report. Given that the vessels scraped were catching cods, the quotas of which were fully utilised before the implementation of the measure, the report concludes that the implementation of SPD Measure 4.8 had no direct impact on the utilisation of quotas.

Interventions of Measure 4.9 were tackling many problems but had limited resources – LTL 18.2 million. This assistance had to tackle issues related to the undeveloped fisheries infrastructure and market organisation infrastructure, unstable relations of the market actors (sellers and buyers) in the first marketing section, insufficient financial capacities of aquaculture farms to make investments into new technologies and to modernise production, unmanaged migratory routes, etc. Having assessed the implementation of this measure, it may be stated that the funds of SPD Measure 4.9 were conducive mostly to the tasks related to the modernisation of aquaculture farms and the diversification of aquaculture products. More than 70 per cent of the aquaculture companies used the assistance for modernisation. The implementation of projects of the modernisation and expansion of the aquaculture production bases resulted in changes in the quantities of the production bred and realised. In 2008, aquaculture companies bred and realised 3,008 t of marketable pond fish, which is 11.5 per cent more than in 2004; the export of live carps and other marketable fish bred in ponds increased by 38.2 per cent during the period analysed. Moreover, according to the monitoring data, the assistance increased the production of new fish species in total aquaculture production by 6.8 per cent. The funds of SPD Measure 4.9 were used for the implementation of the project of national importance – the Construction and Equipment of the Klaipėda Fish Auction. The implementation of this project had to facilitate the achievement of two tasks of the measure analysed – to improve the conditions of fish landing and marketing as well as to ensure optimal fish prices. The results of the case study carried out during the evaluation showed that it was not relevant to relate the said tasks of the measure with this project alone as the fish price was conditioned by their cost price (supply side) and the market (demand side). The analysis of the fulfilment of other tasks of the SPD Measure 4.9 revealed that this measure had implemented its tasks, related to the modernisation of fish processing companies and the improvement of their hygiene, only in part. Just one company – Norvelita UAB – rather than 9 companies planned used the SPD subsidy. Moreover, during the SPD implementation, the task of Measure 4.9 related to the modernisation of inland fishing vessels was not fulfilled as none applications had been received under this action.

Taking into consideration the scope of the implementation of the tasks of SPD Measure 4.9, this measure had the greatest impact on the enhancement of competitiveness of the aquaculture sector. The Annex to the SPD included the indicator related to the increase in the aquaculture production to monitor the impact of this measure. According to the monitoring data, the assistance of SPD Measure 4.9 boosted the volume of aquaculture production in the eligible companies by almost 1,413 t in 2004–2009. The strengthening of competitiveness of the aquaculture sector (the promotion of innovative technologies in aquaculture companies, diversification of their products and modernisation of companies) is important for the

development of Lithuanian fisheries as this industry together with the fish processing industry have good development and export prospects.

The planning of Measure 4.10 included the mitigation of socio-economic outcomes of the fishing fleet adjustment and the promotion of cooperation among fisheries business entities by creating measures of common interest. The SPD financial plan anticipated to allocate LTL 1.5 million for tackling such issues. This measure could solve other fisheries-related issues, e.g. to upgrade skills and knowledge of people working in the fisheries industry, draw up specialised training programmes. Moreover, the mitigation of socio-economic impacts of the restructuring of the fisheries sector could promote the alternative activity (ecotourism). Having assessed the effectiveness of SPD Measure 4.10, the report states that the funds of this measure mostly contributed to the fulfilment of the first task – to compensate the losses from imposed cessation of fishing activities. When 34 vessels ceased their activity under SPD Measure 4.8, non-renewable compensations were paid to 71 fishermen (each of them received LTL 16,900 on average). However, during its drawing up, the SPD anticipated to support 120 fishermen, therefore, 60 per cent of the target level was achieved. A lower rate may be explained by shadow jobs in fishing vessels and by strict rules regulating FIFG aid, which lead to the fact that not all fishermen who had worked in the scrapped vessels could receive the compensation. SPD Measure 4.10 did not include any other measures (e.g. the implementation of fishermen's retraining plans) to mitigate negative socio-economic outcomes. It also partially fulfilled the tasks related to the promotion of cooperation among fishermen and the creation of conditions for the common fish market organisation. The assistance under the action Assistance for Producer Organisations was provided for the establishment of two producer organisations and for their operation in the first three years in order to promote the performance of these organisations as they contribute to the common fish market organisation. The sustainability of the activity of such associations requires finding further sources of financing and building representation capacities.

The intervention of the SPD measures evaluated did not aim at job creation, however, the projects funded by the SPD created 632 jobs. It should be mentioned that this result was achieved only by the projects implemented under SPD Measure 4.9, meanwhile the actions of Measure 4.8 reduced the number of jobs in the fisheries sector. Hence, the assessment of the substitution effect may be concluded that the net effect of the job creation by SPD fisheries measures is approximately 430.

The promotion of territorial cohesion was not relevant to measures of the fisheries sector because most of the fisheries activities were focused in the Klaipėda County. As a result, the whole assistance of SPD Measure 4.8 and the activity of Measure 4.10 concerned the measures related to the adjustment of the Baltic Sea fishing fleet was distributed among legal or physical entities (fishermen) registered in the Klaipėda County. The assistance under SPD Measure 4.9 was distributed among counties of Lithuania more evenly.

The implementation of the SPD measures related to fisheries was conducive to the achievement of EU environmental objectives. The reduction of the fishing capacities in the Baltic Sea had positive impacts on the decline in the mortality of cods in the easternmost parts of the Baltic Sea. The mortality rate of 3–6-year old cods in the easternmost parts of the Baltic Sea fell down from 1.36 in 2004 to 0.24 in 2008. This rate exceeds the one established by the multi-annual plan for the cod stocks in the Baltic Sea and the fisheries exploiting those stocks. Following several decades of the reduction in the cod quotas, the ICES for the first time proposed the 15-per cent increase in quotas for cod catches in the easternmost parts of the Baltic Sea. The implementation of the projects funded under the action Aquaculture of SPD Measure 4.9 –

which helped to renew fish breeding, pond management and transportation equipment, to establish the rational use of fish, water and other natural resources (electricity) as well as fuel – promoted environment-friendly fish breeding. Another action of this measure Action Conservation and Development of Living Aquatic Resources assisted other measures of the conservation and development of living aquatic resources – the construction and management of migratory routes and passing paths of salmonidae and other valuable fish. Moreover, the SPD measures evaluated made an indirect contribution to the achievement of the global climate change mitigation objectives set by the Kyoto protocol.

To sum up the evaluation carried out, the SPD implementation with rather limited financial resources tried to tackle many issues of the fisheries sector. Even though all problems could not be solved during 2004–2009, it created a solid foundation for further restructuring of the Lithuanian fisheries sector. To this end, more funds – over LTL 246 million – were foreseen from the EFF and the state budget in 2007–2013. The recommendation section of the report includes particular proposals on how to ensure sustainability of the results of the SPD assistance and broader impacts of the results in the fisheries sector by using the assistances of the new period.